

САНА ОЛОХ

ССКП ЧУРАПЧЫТААБЫ РАЙНОМУН УОННА НАРОДНАЙ
ДЕПУТАТТАР ОРОЙУОННААБЫ СОВЕТТАРЫН ОРГАНА

Х а н ы а т
1931 сый алтынны
ыйтан тахоар

№ 65 (5421)

1980 сый. Ыам ыйын 29 күнэ
чэппизэр

Сыаната
2 харчы

Онус пятилетка: ударнай сый вахтата

Сааскы ыһыыга—тэтим и уонна хаачыстыбаны!

ХОЙУТААНЫН ТЭБИИТЭ

Тымны, онуоха өбнү олус хаар-
дах, ардахтаах саас буолан бааһы-
налар кууран биэрбикэлэр, бы-
һы ыһыһ үлөлөрө наһаа хойутаа-
тылар.

Боргоһонн тургуһан оройуон
үрдүгүн хонуу үлөлөрүгэр баара-
соро 106 киһи, 24 трактор та-
һыста. Совхозтарга бэриэ 526
гектар сир хорутулуна, 424 гек-
тар луценциалана, 247 гектарга
сикк саптаралына. Ити иһиттөн
бааһынара оройуонга бастакынан
тахсыбыт сылгылар 230 гектары
хоруттулар, 200 гектары луценци-
аалылар, 150 гектарга сиккени
түһэрдилэр. Субуруускай аатынан
сүөхү бааһыналарга баара, ара

5 трактор үлэлээн 209 гектары хо-
рутта, 94 гектары луценциалана.
Оттон ыам ыйын 26 күнүгөр
ыһыага сыга тахсыбыт Эрилик
Эристини механизатордара 247 гек-
тар сиккни саптардылар, 87 гекта-
ры хоруттулар, 130 гектарга луце-
нцки ыһытылар.

Саамай киниг ыһыахха Карл
Маркс натынан совхоз баччагыга
дирри сааскы ыһыаһы сагалалба-
ка өлөрү. Бааһынара бастакы
трактордар бөрүлө тахсыахтаах-
тар ардахха мөһөйдөтөн төнүбүт
сурактара ийилинэ. Оттон кини-
лөртөн чугас турар бикр усулуобу-
һаах бааһыналарга үлөлөр сага-
таһыктара тас да хонно. Төһө да-

даны бу совхоз бааһыналарыгар
саас хаар катоктамынны иһин
оьдулууннар, туох да кистэргэ сүөх,
бийыл ыһыага хойутаагылар.

Дылы ыраатта, ыам ыйа бүтөрө
2-3 күн хаалла. Оттон бийыл то-
лоруохтаах үлөбит кэммэйэ олус
күнэ. Аһардас сааскы хоруттубут
күнэ 4500 гектар. Совхозтар саас-
кы хонуу үлөлөрүгөр рабечай ба-
лаһынарын баһыаһынан 140-ча
трактори, 400-чөө киһини туруу-
руохтаахтар. Оттон бийлэгини туру-
гуһан итинтэн бөрт аһыага таһыс-
та.

Күн-дьыл көвөн биэрбөт. Кэстэ-
чи куутуу да кэмнэх-көрдүлээх.
Онон айылга «көнулүүр» хас
бирдии чааһын, хас бирдии кү-
нүн мунутуурдук туһанан сааскы
ыһыы тэтимни куурурдуга наара.

САБАЛААБЫТТАР ЭРЭ

Магаайы Алаһаһы со-
буруу өттүгүгө улахан
бааһынара икки ДТ-75
тракторунан сир хорута
сылдыар дьонго тийэ-
бит. Бу—Субуруускай
аатынан совхоз Хатылы-
таабы отделементы С. Н.
Литвинцев салайар ае-
югутун механизатордара.

Аттыбытыгар тохтоо-
бут трактор кабинатыт-
тан уруукуттан билэр ки-
һибит Гаврил Федоров
түһөн көлөр.

— Бааһынара тахсы-
бытыт төрдүс күнүгөр
барда. Хорутааччылар
төрдүс буолуохтаахпы-
тыттан билгичин үһү-
бүт. Бир К-700 алды-
нан турар, бу күнүгөр
тахсыахтаах өтө да кэлэ
икки. Үлэллэр К-700
Аана, Алаһаһыгар хорутар
да, сире иччөгөй буолан
үтөдүн ийик, 40-ча эрэ
гектары хорутта. Онон
Егор Петрович Ваки
үлэллэр,—дирри кэпсир
күнн.

Ити икки ардытар хо-
руттуллубут сире кыйа
иккис ДТ-75 тийсэн кэл-
э. Рунга эвенсод ба-
йта өлөрү өбт.

— Уруукку сылгыга бу
биримэргэ ыһыаһы бү-
төрөн эрэр буоларбыт.
Быйыгы курдук хойу-
тан тахсыбыт дымды-
тын өйдөөбөтүн,—дирри

Семен Николаевич.—Олус
сингээх, тымны саас
буолан бааһыналарбыт
үксүлөрө иччөгөйдөр. Ол
да буоллар, сааһыбытын
түһэрбөспүт. 1000 гек-
тары хорутуохтаахпыт,
ол иһиттөн Ийик Ча-
ранга 400 гектары. Бы-
һага, үлэ үгүс. Эвенсод
барыта отуччабыт, үксү-
лөрө өлөрүт. Техника
турута, бир К-700 трак-
тортан ураты, сөчө ку-
һадаһа сүөх. Сарсыг-
кыттан ыла бастакы
сизмэни түһэрдирбит дө-
һөбүт. Селлаһыттары
опыттаах тракторист Ни-
колай Иванович Устинов
салайар. Таах олобобот
дэон, бүтүн бааһына бү-
төйүн өгөрө барбытара.

Семен Николаевич этэ-
ринэн, механизатордар
үгүс биримэни аһар-
калалалларыгар сүтөрө-
лөр өбт. Кырдыга да-
даны, бааһынара үлэни
сылдыан Хатылы боһу-
лөгөр баран аһаркала-
нар эргирэ, тэбинтэ эл-
бэ өйдөнөр. Виритэ-
дыр Батерия уматыгы
туһаатыах буолбут өбт
да, ол туолбөтөх. Сизмэ
бурдугу эһи аһалтара
иллктэр.

Механизатордар сын-
чылар культурнай отуу-
ларына таһытар үлөргө тах-
сарга бэлэм биэс селла

кэчигирөөн тураллар. По-
вар Иван Анемподисто-
вич Паалов тигээһ-саа-
райа оттор маһын хайы-
та смалдыр. Отууга киз-
рор аан икки өттүгөр
кыйыл танаска «Сааскы
ыһыаһы үрдүк таһаа-
рылаахтык ыһыа-
дыт». «Ыһыаһы—кыл-
гас болдьоххо, үрдүк
кычыстыбал аа к т ы к!»
дирри лозуннар ыһам-
мыттар. Иһирдэ биб-
лотечка ториллөбүт.
Анааһах мунуука «Ме-
ханизаторга өйдөбү-
нүк», «Бааһына быйага»
дирри кыра подшивалар
урууллубуттар. Бир и-
стиксэ «Сааскы бикр
күн дымлы аһатар» дирри
плакат уонна «Чарыл-
дан» истиксэ кайыта
ыһаммыттар.

— Итигэр агроном
Дария Ильяна библиоте-
карын кэлэн өгөрөт
барбыттар,—дирри быһа-
рар Иван Анемподисто-
вич.

Хатылылар ыһыаһы
итоник сагалал эрэл-
лэр. Сылдан көрдөххө,
хойутааһын уонна тө-
рөөһүн итэһэстөрө харах-
ха тутта быраһыллаллар.
Туһааннах салайааччы-
лар олору туоратыыга
суһал дьаһаллары ыһа-
лара наара.

П. ОКОНЕШНИКОВ,
хайыат аналл. корр.

Бирдии ийэттэн түөртүү оёону

Бахсытаабы кырыма-
таах хара саһылы итэр
фермада П. Н. Решет-
ников 25 ийэ саһылы ит-
тер. Бу күнүгөр 23 ийэ
саһыртан хас бирдии-
лэрттэн 4-түү оёону,
барыта 100 оёону ыһа.

Петр Николаевич бир
да төрүүгү эңгөрөппөккө
иттер ийи бары саһы-
лын ууран үлэллэр.

А. ГОТОВЦЕВА.

ОРЕИТАБА НОРОУОТТАР ИККИ АРДЫЛАРЫНААБЫ ЭКИПАЖ — ССТА иһитиниэриитэ

1980 сый Ыам ыйын 26 күнүгөр Москва
биримэтинэн 21 чаас 21 мүнүүтөгө Совет-
ский Союзтан «Союз-36» космической хара-
был ыһыаһына.

Космической хараабылы норуоттар икки
ардыларынаабы экипаж: командир Совет-
ский Союз икки төгүлдөөх Геройа, СССР
космонавт-лётчик Валерий Кубасов уонна
чиччигирччи-лётчик Вентрий Народнай Рес-
публичатын гражданина Верталан Фаркаш
салайаллар.

«Союз-36» хараабылы көтүүтүн програм-
матыгар «Салют-6»—«Союз-35» орбиталык
комплекс кытары тиксиким уонна Сир чу-
гаһынаабы орбитада 1980 сый муус устар 9
күнүттөн үлэллэр космонавтары Попов уон-
на Рюмин кытары биргэ чиччигирччи
иттиэнэ экспериментирэ өгөрүү корүдөллөр.

Норуоттар икки ардыларынаабы экипаж
көтүүтүн кэчирт биргэ үлэллэрин «Интер-
космос» программатын кыттымлаахтара со-
циалистической дайдуларынан ыһытылар
космической куйаары чиччигирччи сагал-
лаахтара. Ити программа иһиксэ Чехосло-
вакия Социалистической Республикатын,
Польша Народнай Республикатын, Германия
Демократической Республикатын уонна Бол-
гария Народнай Республикатын граждана-
ра кыттымлаах холбохтуктаах көтүүлэр тө-
лөрүлүбүттара.

Советский хараабылынан Советский Союз
уонна Вентрий Народнай Республикатын
гражданина кыттымлаах норуоттар икки
ардыларынаабы экипаж сага космической
көтүүтэ социалистической интеграция салгы
кэчигирччи өссө бир ырыахка көтүүтүн
буолар.

Космонавтар Кубасов уонна Фаркаш до-
руобуларына турута үчүтөй, «Союз-36» ха-
раабыл бортоары системалара сөптөөхтүү
үлэллэллэр. «Союз-36» хараабыл экипаж ба-
лаһыаһыт программанын үлэллэр.

САХА АССР. Бүтүүтүгү ГЭС үлэһэ иһитиниэртэн
12 миллиард 894 мунуурун киловатт-часе электро-
энергияны өгөрөт таһаарда. Бу—ирбэт том зониты-
тар тураллубут аам бастагы гидро-түтүү. Вилигин
станция икки уочкага үлэллэр тураллар, үһүс уоч-
кага түтүү сагалалла.

Спикер: ГЭС салайар пульта.

Н. МАЛЫШЕВ фотота. ССТА фотохрониката.

● Сүөһү итиитэ—ударнай үлэ фрона БАСТЫННАР ТАҢЫМНАРЫГАР ДЬУЛУУОХХА

Литецкэй уобалас Гря-
зненский оройуонун
«Красный горняк» сов-
хоза баа аһыт аһа-
хан кыстыкка советуоп-
калаабыт отунан, соло-
мотуан, селлаһыан,
сизмичини үтүт ком-
плексыгар баар үс аһа-
тыһыаһыга сүөһүтүн
көмүтүк сыла таһаар-
ын аһан, маалдыс ха-
һаайыстыбалары сүөһү
аһыаһынан сагалла-
та.

Сүөһү итэр бетон
комплексы туталларыгар
манна, туох ханым и-
тинэ, сүөһү аһыаһыга
буолар культуралар
ыһыаһыгар сирдэрин
структуратын кэттээн
көрүттэрэ. Ол 1770 гек-
тары, ыһык сирин 23
бырыһаһынан ыһаабыт-
тылар. Бир сизмичи от-
тору ыһыаһы муну-
туурдук аччанытара,
ол онутөр күөх маас-
сада аһаан ыһыаһы

улаатыннарбытара. Кү-
һүн ити сирдэртэн күөх
маасаны иккиттөн
көмүбүллар. Онон ор-
дубут эр барыта бобо-
вой уонна туорахтаах
культураларга аһанар,
төрдүгөр аһаахтар
ыһыаһылар.

Сүөһү аһыаһыга ха-
райыаһы эһи кыһам-
мытара. Оту хараһар
баһыаһар, 10 тыһ. тонна
инирор сизмэ дьаһа-
лара үлэһэ иккиттөн
биттэрэ. Витаминнаах
бурдугу бэлэмнир уонна
ону бранеттир агрегат-
тар булуллубуттара.

Аһыт сыга совхоз
бир отделементы сүөһү
аһыаһыга өгөрөт та-
һаарар механизирован-
най эгэрэһэ кубулу-
туллубута. Кизмичи 24
трактор, ол иһигэр К-700
бориллбиттара. Механи-
ческой күрдүхтөрүнэн,
бульдозердарынан, уо-

зурдууну таргатааччы-
ларынан, о. д. а. мас-
сизмичиһынан сизмичи-
биттэрэ. Эгэрэһэ 35 үр-
дүк квалификациялаах
механизатордар, «АВМ»
оператордара бааллар.
Эгэрэһэ начальнигынан
үрдүк үөрөхтөөх специ-
лист аһаммыта, икки
совхоз директорун сол-
буйлааччынан буолар.

Итиники дьаһаллар тү-
мүктөрүгөр бикрдин уо-
лоһай сүөһүгэ аһыаһы
едонскаһын өгөрөт та-
һаары икки төгүл аһа-
быаһы, чиччигирччи бай-
эс турар сыһыата 7 селл,
24 харчытан 5 селл, 66
харчыга дирри манта-
быта. Хаһаайыстыба ба-
һыл гектаргаан 350 цент-
нер күөх маасанын хо-
мүһүргэ суотталар.

Вилигин уобалас хаһа-
йыстыбалара «Красный
горняк» опытын туһа-
лааллар.
Ю. НИКОЛОВ, (ССТА).

ХОПТОВО. Эрилик
Эристини аатынан сов-
хоз икки отделементы
хонуу сааскы үлөлөрүгөр
40-ча киһини, алта ДТ-
75, бир МТЗ тракторы

Бастаны күнүгөрү

В. П. Посельский Уо-
лан Чарангар уонна Мы-
роанга 147 гектарга сикк

саптарда. Олөтөөх баа-
һынаһыгар, Уолан Чара-
нар Е. Г. Родимов уонна
К. Н. Посельский хору-
тууга үлэллэллэр.

М. ЛУКОНЦЕВ.

ОСКУОЛАЛАРТАН СОЮННАР

АЙЫМНЫЛААХ СЫНЬАН
БЭРТЭЭХЭЙ ТҮМҮГЭ

Майага семинарта сүлдээн районо үлэтин кытта билеситибит, оскуолаларга сырыттыбыт, санааны үлэстийн буолла. Онтон киһи туһанара, олоххо киллэрээххэ айылаага абылаа суох.

Майага икки, сылын үлэтир бэртээхэй таас оскуола баар. Манна кабинетнай системанан үөрэттигэ улахан үлэ ытыллыбыт. Онуоха общественность, ордук төбөспүтөр, улаханник көмөлөспүтөр. Кабинеттары тэрийингэ бары оҕоһунар эстетическэй интэр оруолларыгар улахан болгомото ууруллубут.

Оскуолада кабинеттар автоматизацияда (электронскай салайар пультаах) кириэн эрэллэр. Бу үлэни сүрүннөөн физика учууталлара баһылаан көһүлээн ыппыттар. Холобур, Л. С. Ларионов кабинеттары сүлдээн эрэ бары соҕомахтайа көрөр эбит. Билигин физик учууталларбыт бу боппурооска эмиз эркинээхтик ыскаллары олох модьуйар.

Билигин оскуолаларга итин айылыгы тэрийингэ республика үрдүнэн хамсатылаах үлэ ытыллар. Мэҕэлэр бу дьылаага эмиз үчүгөйдэр. Кинилэр райполара типовой да суох дьыллээх оскуолалары итин айылыгынан хааччылыбыт. Онуоха туха баар ороскуотун, оборудованиетын булууну райпо уйуымут. Оскуолалар остолобуойдарын оборудованиета перечень бы-

һытынан толору баар буолбут, 80—80 миэстэлээх остолобуойга 5-төн итэҕэһэ суох үлэтинэн хааччылыбыттар.

Итин айылыгы тэрийингэ, биллэрин курдук, билигин оройуоммуттар кыалла илик. Итинкини райпо салайтара, үүнэр көлүөнэ доруобуйатын туһугар ороскуоту улаатытат уурбакка, итин айылыгы тэрийингэ дьиттээхтик ыскара эрэ биллэр.

Билигин Төхтүр оскуола-лыгар сырыттыбыт. Бу—392 миэстэлээх типовой саҥа оскуола. Манна кэрэхсэбиллээх диэн Донецкай куорат учуутала В. Ф. Шаталов ньыманан үлэтиниллэрэ буолар.

Шаталов методикатын сүрүн киинэ «опорнай сигнал»: хас да урук матырыяала образтаан чэпчэкини өйдөмүтүгү ыла оҕоһулуубу, анал кодтардаах тэҥэстэ лийэ. Оҕо толкуйдуур үлэтин хайыскатын ыйар итинки сигнал учууталларга урук көмүгэр хас бирдин үөрэнээччи билиитин бэрэбиркэллэр кыагы биэрэр. Ону тэмэ уруокка хас да төгүл хатылааһын оҕоһулар. Ох түмүгөр теория өйдө-нүлүбүккэ хаалбыт сибээстэрэ чөлүгөр туһаллар, үөрэнээччи барылар матырыяалы тийэ-дэр тийэ өйдүүрө ситиһиллэр. Уруокка сүрүгүнэн да, тыһынан да ыйыты оҕоһулар. Бу ньыма программаны кылгас кэм иһигэр баран бүтөрү, дириг, чинэ би-

лин иһин үөрэнээччи бэйэтин дьовуругар эрэ күүһүрүгэр кыагы биэрэр. Ону тэмэ оҕо «схема—көмөһө» бэйэтэ соторо, үөрэткэлэр матырыяал не хоһоонун диригин биллэрүгэр, толкуйдуур дьовура сайдарыгар көмөлөһөр.

Шаталов ньымата ордук физика, математика предметтэригэр табыгастаах курдук. Ол эрэри тектүрдэр бу ньыманы география, история, общество, саха тылын уруоктарыгар киллэрэн эрэллэр. Онуоха көбү-дөөччүнэн физика учуутала С. В. Елисеев буол-бут. Кини итинки үлэ-дэбизэ үһсү сыла В. Ф. Шаталов ороскуотун уйуу-нан Шаталов семина-рыгар Донецкайга 5 тө-гүл сүлдээн биллэр. Айы-мнылаах учуутал бүтүн коллектив көбүлэбизэ.

В. Ф. Шаталов «Куда и как исчезли тройки» диэн кинигэти албах көмүгөрү үскэппитэ. Бу кинигэ туһунан «Учительская газета» быйы-ым ыйын 13 күнүгөр, «Литературная газета» муус устар 18 күнүгөр бэрт интэриһинэй ма-тырыяаллары бэчээт-таста.

Саҥа ньыманы билиги педагогтарбыт эмиз бил-сэллэрэ, үлэлэригэр ту-һана сатыылар наада. Шаталов бэс, атырдьах ыйдарыгар 25—30 хонук-таах семинардары ыы-тар. Оһо ким даҕаны аата ыйылан туран ыгырыллыба, эрэри но-ватор-учуутал истээччи-лэри үөрүүнэн көрсөр. Районо баҕалаахтары (абыах киһини) коман-дировкалыан эмиз сеп.

В. НЕУСТРОЕВ,
районо сибээсчэйэ.

Холобур буолар

Жанна Кузьмина Му-гудай орто оскуолатын VI кылааһын бастың үөр-энээччигэ.

Кини оскуола бору-гун атыллыабытан ыла бары предметтэригэр наар туйгунук үөрэнэр. Жанна ому-тэҥэ көрүө-сөмөй майгытынан, ак-куратнайытан табаарыс-тарыгар эмиз холобурга

сүлдэр. Илээн кэми-гэр спордуан утумнаах-тык дьарыктанар, уус-уран самодеятельность биер саамай активнай кыттылаага.

Жанна оскуола биер бастың активист-пионер-ката. Ол курдук, IV—V кылаастарга үөрэнэ сүлдээн пионерскай этэ-рэт советын председа-

теле этэ. Онтон билигин Советскай Союз Геройа Федор Попов аатынан дружина советын чилиэ-нэ. Соторутаагыта бас-тыг пионерка Бүтүн Союзтаагы пионерскай тэрилтэ Советын «Ак-тивнай үлэтин иһин» диэн аһааһунан наҕа-раадаланна.

Даша ПЕРМЯКОВА.

ССКП аграрнай политикатын—олоххо!

ДОЙДУ БУРДУГУН СИРЭ

ПЯТИЛЕТКА түмүктэ-һиннээх сылын сааскыта бэйэтин бырааптарыгар кириэ. Кинини кытта сэлэһиннээх саҥа дьол-һунаах түбүктөр кол-лиллар. Олор, бастатан ту-ран, бааһынаны кытта сибээстээхтэр. Ыһыаһы кэмгэр, көрдөрүүлээх-тик ыһыахха, үүнээ-йилэри сөптөөхтүк кө-рүүнү-харайыаһы хаач-чылаахха наада. Ураты болгомото билигин бур-дугу үүннэрини улаатын-нарыга уурулар. Торо дьиттээх бурдук—аһы-дык, фуражнай база, тыа сирин экономикатын бүтүнүгүн төрүтэ.

Бурдук мунутуур үр-дүк хонуурун ыһыага, почва быһаһын үрдэти-гэ, сир оҕоһуутун кул-

туратын өрө көтөбүүгэ, дьиттээх табаарыс Л. И. Брежнев ССКП КК от ыһыаһы (1978 с.) Пле-нумутар, агротехническай ньымалар арсеналларын бүтүнүгүн биэрээххэ, бары кыахтары уонна ре-зервалары туһаныахха, бу сыалга олохтоох пар-тийнай, советскай уон-на тыа хаһаайыстыба-най органнар, хаһаайыс-тыбалар салайааччыла-рын уонна специалиста-рын, совхозтар рабоча-йдарын итинэн колхоз-таахтар үлэлэрин бас ба-риннэриэххэ наада. Ви-лигинтэ сирин оҕорооч-чулар бурдукка, ордук фуражка государство наадыһыларын толору кээмэйини хааччылат-тар.

БЫҢЫЛ дойдуга бур-дугу оҕорон таһаарыы 235 мөлүйүүн тоннаттан итэҕэһэ суох буолуох-таах. Чэпчэкигэ суох со-ругу ситиһиннээхтик бы-һаарар туһугар тыа си-рин материалнай-тех-ническай базатын, наука, бастаан иһэр прантина ситиһиннэрин ордук то-лорутук туһаныы улахан суолталаах. Үүнүү эбил-лиитэ, туорахтаах кул-тура салаатын туруктаах буолуута, үтүс чакчылар-тан тутулуутахтара бил-лэр. Гентар сир төттөрү биэркитэ сирин оҕоруу культуратын тупсарыы-ны кытта сибээстээх.

Севообороту да ыһан көрүөбүт. Кини—агро-техническай приемнар комплекстара бүтүнүгүтэ

ТИҔЭХ ЧУОРААННАР ЧУГДААРДЫЛАР

Соторутаагыта Дириг орто оскуолатыгар тийэх чуораан умуллубат онус кылаас 42 үөрэнээччилэ-ригэр уйадыта, долгута чугдаарда. Оскуолагарын бүтэрээри сүлдэр үөрөх бастыһына Еля Андро-сова, Игнат Сысолттин, Еля Габичева уонна По-ля Никонова тийэх чуо-

рааны дьыкыһатар чинэ-кэ тигитилэр. Выпускниктары кини-лэр бастагы учууталлара И. П. Иванов, төрөспүт М. Н. Старостин, старшай Т. К. Далбаева учуутал Т. К. Далбаева эбэрдэлээтилэр. Перзай эбэрдэлээтилэр. Перзай кылаас үөрэнээччилэ-р бэйэлэрин эдьийдэригэр уонна убайдарыгар өйдө-

бунньук бэлэхтэри туттар-дылар. Ону кылаас үөрэнээч-чилэрэ бука бары экза-менга киллэриллилэр. Оттон туйгун үөрэнээччи Саша Романов оскуола-тын кыһыл көмүс меда-льһан бүтэрэргэ дьулу-нар.

«СО» корр.

Чураачы I №-дээх аҕас кылаастаах оскуолатын 43 выпускниктара сотору-таагыта тийэх чуорааны тыһаһан экзаменнар өт-төтүгэ күмүрүн саҕа-лааттар. Манна оскуола туйгун үөрэнээччигэ Айта Александрова экзаменна-нар өтүгүн сыаналар-даах кириэ.

Үөрүүлээх динейкага

үөрэнээччилэри көрө-бэллэ күмүрүн учууталлара, тө-рөспүтэрэ уонна табаа-рыстара эбэрдэлээтилэр уонна кэс таллары өт-төтүгэ. Выпускниктар аат-тарыттан комсомольскай комитет секретара Оксана Анисимова үөрэнүүтэ учууталларыгар исгиһик маһтанан уонна үөрэммит оскуолабыт аатын мэлдьи үрдүктүк тутуохпут диэн,

эрэннэрин харда тыаһ эт-тэ.

Выпускниктар бэргээ-бастагы экзаменнарын туттардылар.

Спикерка: VIII кылаас бастың үөрэнээччилэ-р (хатаһан) Айта Алек-сандрова, Настя Беляева уонна Оксана Анисимова.

П. Оконешников
фотота.

Эйэ көмүскэлин нэдиэлэһигэр
Субуотунньук күүһүнэн

13 №-дээх СПТУ кол-лективэ Эйэ нэдиэлэтигэр активнайдык кыттар. Олусорунньукка буол-бут динейкага Эйэ нэ-диэлэтин туһунан иһи-тиннэрин оҕоһулуубута, Эйэ советскай фондугар

материальной көмөҥү су-буотунньуктартан киллэ-риллэр үлэни оҕороҕо быһаарыллыбыта. Учили-ще үөрэнээччилэрэ, учуу-таллара уопсайа 400 солк. суумалаах үбү кил-лэриэхтэрэ.

Оройуонга сии бары атын үлэ коллективта-рыгар курдук, лесхозка иллэрээ күн Эйэ көмүс-кэлин нэдиэлэтигэр анал-лаах үлэһиттэр митин-гэрэ буолла.

Аам дойдутаагы би-лингити быһыы-майгы усулуобуйатыгар Эйэ

Митинг кыттылаах-Митинг кыттылаах-Митинг кыттылаах-

Митинг кыттылаах-

Ааспыт өрөбүтү ректоры солбуйааччы В. Дьячковскай салайа-тынан 30-ча үөрэнээччи биер трактордаах Өрө күөлүн быһытын сабыл-га субуотунньуктааты-лар.

А. ШИШЕГИН.

Үлэнэн көмө

иһин охсуһуу, ыһыттыла турар Эйэ көмүскэлин нэдиэлэтин сыалларын-соруктарын туһунан иһитиннэрини лесхоз директора П. П. Дьяч-ковскай оҕордо. Митинг кыттылаах-

тара Эйэ дьылатын кө-мүскүүргэ итинэн утум-наахтык өйүүргэ куруук бэлэмнэрини туһунан эт-тилэр. Кинилэр Эйэ со-ветскай фондугар биер күһүнээх хамнастарын киллэрэргэ уураах ыһынылар.

С. ВАРЛАМОВ.

ордук көдүүстээх бу-луутун төрүтэ. Бастың коллективтар, үрдүк үү-нүү иһин охсуһуу стра-тегиятын быһаараллары-гар улахан болгомотолорун культуралар табатык уочараттаһалларыгар, туо-рахтаахтары ыһан үү-нэрин прогрессивнай тех-нологиятыгар уурулар.

БААҢЫНА үрдүк үү-нүүнү биэрингэ сизмэт-тэн эмиз тутулуутаах. Хонуу үлэһиттэрэ сиз-мэлэр хаачыстыбаларын өссө уонна өссө бэрэбир-кэллиллэрэ, ыһыттыла ма-тырыяал кондициятын тупсараллара наадалаах. Билигин кинэ тутулуу-ну бурдук таһылаах буолуутун, тыһааһы-тын жүһүн үрдэтин араас ньымалара ыһа-лар. Ыһыы бара турар, оттон тыа сирин үлэһи-тэрэ үүнүү кыһыл көмүс фондатын кэскиллэрин туһунан толкуйдуулары-гар саамай көмэ. Сизмэ-

ССКП XXV съездингэр бэлэстэмнэтин курдук, билинээх албах бурдук эрэ наада буолбатах. Ки-ни кинэ ассортименнаах, туйгун хаачыстыбалаах буолуохтаах. Бу дьол-һунаахай көрдөбүлү сааскы бааһынада ураты кыһамныһан учуотта-наллар. Севообороттар кыраһыскаларын кэ-

пэккэ эрэ бастың ха-һаайыстыбалар, биригээ-дэлэр, механизированнай этэрээттэр уонна аэроплан коллективтара ордук сыа-налаах туорахтаахтары үүннэрини ордороллор. Холобур, күүстээх уонна кытаанах сэлэһиннээ-ри. Быйыл просоны, гречиханы элбэҕи үүннэ-рин сабадаланар. Аһылык культураларын оҕорууну улаатыннарары туһунан партия уонна правитель-ство соторутаагы уураах-тарыгар олоһуран сирин оҕорооччулар дьэһиннээ, кукуруза, горох курдук фуражнай культуралар ыһыларын кэһэтэллэр. Кыһыгы туорахтаах культуралар тустарынан умнар эмиз саһамнат. Кинилэри кэмгэр кө-рүү-харайыы үтүө ха-чыстыбалаах бурдук үчү-гэй үүнүүтүн биэрээ.

КУОЛАС тоһө астаах буолуута — агрономнар иһиллэригэр диэн но-

